

Қауіпсіздік денсаулық сақтау мәселелері бойынша ДО және отбасы арасындағы өзара іс-қимыл.

Балалардың денсаулығы олардың физикалық ерекшеліктеріне ғана емес, сонымен қатар отбасында өмір сүру жағдайларының болмауына, халықтың санитарлық сауаттылығы мен гигиеналық мәдениетіне, денсаулық сақтау мен білім берудің даму деңгейіне, елдегі әлеуметтік-экономикалық және экологиялық жағдайға байланысты.

Бұл позициядан бастап, балалардың толық физикалық дамуы мен сауықтыру жұмыстарының орталығында Отбасы мен балабақша екі негізгі әлеуметтік құрылым ретінде болуы керек, олар негізінен баланың денсаулық деңгейін анықтайды. "Мектепке дейінгі тәрбие тұжырымдамасы": "хронологиялық қатардағы отбасы мен балабақша сабақтастық формасымен байланысты, бұл балаларды тәрбиелеу мен оқытудың үздіксіздігін жеңілдетеді. Алайда, мектеп жасына дейінгі бала отбасы мұғалімдердің қолына беретін эстафета емес. Бұл жерде параллельдік принципі емес, екі әлеуметтік институттың өзара ену принципі маңызды...Сабақтастықтың маңызды шарты-отбасы мен балабақша арасында сенімді іскерлік байланыс орнату, оның барысында ата-аналар мен мұғалімдердің тәрбиелік ұстанымы түзетіледі".

Ата-аналармен жұмыс істеудің дәстүрлі түрлері-бұл ата-аналар мен қызметкерлердің қатысуымен дене шынықтыру және спорттық мерекелер, ата-аналар жиналыстары, кеңестер, әңгімелер. Бірақ мәселе мынада, ата-аналар көбінесе көрермен ретінде әрекет етеді және спорттық іс-шараларға қатысушылар ретінде сирек кездеседі. Бүгінгі таңда, ата-аналар көбінесе өз баласымен қарым-қатынаста қиындықтарға тап болған кезде, ата-аналар тек пассивті қатысушылар болатын педагогикалық білімді насихаттаумен шектелуге болмайды. Мұғалім мен ата-ананың ынтымақтастығы, ересек пен баланың белсенді өзара әрекеттесуі барысында білім ұсынылатын формаларды қолдану тиімдірек. Осындай формалардың бірі-ата-аналар мен балалардың бірлескен жаттығулары. Оларда ата-аналар теориялық білім алып қана қоймай, балалардың дене тәрбиесі саласындағы практикалық дағдыларды игереді. Ал мұғалім мен психологтың қатысуымен балалар мен ата-аналар арасындағы қалыптасқан отбасылық қатынастар түзетіледі.

Балалар мен ата-аналардың бірлескен дене шынықтыру-сауықтыру қызметінің міндеттері:

- * балалар мен ата-аналардың ауызша және вербалды емес қарым-қатынасын дамыту;
- * балалардың қозғалыс тәжірибесін байыту және психо-физикалық қасиеттерін дамыту: жылдамдық, ептілік, икемділік, күш;
- * балалардың психикалық процестерін дамыту: зейін, есте сақтау, қиял, ойлау;

- * ата-аналардың баланың дене тәрбиесі саласында практикалық дағдыларын қалыптастыру;
- * ата-аналардың педагогикалық және психологиялық мәдениетінің деңгейін арттыру;
- * балалар мен ересектердің қозғалыстағы шығармашылығын дамыту;
- * балалар мен ата-аналар арасындағы үйлесімді қарым-қатынастарды қалыптастыруға жәрдемдесу, ата-аналардың оң көзқарастарындағы баланың бейнесін өзгерту.

Отбасымен бірлескен жұмыс оның мазмұнын, ұйымдастырылуын және әдістемесін анықтайтын мұрагерлік негізгі ережелер бойынша құрылады: 1. Дені сау баланы тәрбиелеудің мақсаттары мен міндеттері тәрбиешілерге ғана емес, ата-аналарға да түсінікті болған жағдайда, отбасы Балабақшадағы дене шынықтыру-сауықтыру жұмыстарының негізгі мазмұнымен, әдістерімен және әдістерімен таныс болған кезде және мұғалімдер отбасылық тәрбиенің ең жақсы тәжірибесін қолданған кезде қол жеткізілетін бірлік.

2. Баланың мектепке дейінгі мекемеде болған жыл бойы және бүкіл кезеңінде жұмыстың жүйелілігі мен дәйектілігі (нақты жоспарға сәйкес).

3. Әр балаға және әр отбасына олардың қызығушылықтары мен қабілеттерін ескере отырып жеке көзқарас

4. Мейірімді сын мен өзін-өзі сынау негізінде мұғалімдер мен ата-аналардың өзара сенімі мен өзара көмегі. Отбасындағы мұғалімнің, ал ата - аналардың балабақшадағы беделін нығайту.

Осы негізгі ережелерге сәйкес отбасымен жұмыс жүйесі мыналарды қамтиды:

- * ата-аналарды баланың денсаулық жағдайын диагностикалау және оның психомоторлық даму нәтижелерімен таныстыру;
- * балаларды сауықтырудың жеке бағдарламаларын (жоспарларын) жасауға қатысу;
- * жалпы гигиеналық талаптарды, ұтымды режим мен толық теңдестірілген тамақтану қажеттілігін, қатаюды, оңтайлы ауа мен температура режимін және т. б. насихаттайтын мақсатты санитарлық-ағарту жұмысы;
- * ата-аналарды баланың физикалық, психикалық және әлеуметтік дамуына бағытталған білім беру мекемесіндегі дене шынықтыру-сауықтыру жұмысының мазмұнымен таныстыру;
- сауықтырудың нақты әдістері мен әдістерін үйрету (ЕДШ, тыныс алу гимнастикасы, өзін-өзі массаждау, қатаюдың әртүрлі түрлері және т. б.);
- * мектепке дейінгі білім беру мекемесінде өткізілетін емдік-профилактикалық іс-шаралармен танысу, балалар ағзасын сауықтырудың жекелеген дәстүрлі емес әдістерін (фитотерапия, ароматерапия және т.б.) оқыту.

Осы міндеттерді жүзеге асыру үшін кеңінен қолданылады:

- ата-аналар бұрыштарында, папка-қозғалыстарда, мектепке дейінгі білім беру мекемесінің кітапханасында ақпарат;

"отбасы" консультациялық қызметінің жұмысы;

- психологтың, дәрігерлердің, дене шынықтыру мамандарының, сондай-ақ отбасылық тәрбие тәжірибесі бар ата-аналардың қатысуымен ауызша журналдар мен пікірталастар;

- семинар-практикумдар;

- балалармен әңгімелесудің магнитофондық жазбаларын тыңдау, бейнетүсірілім бойынша проблемалық жағдайларды талдау, педагогикалық кроссвордтарды шешу және т. б. іскерлік ойындар мен тренингтер.;

- ата-аналар үшін " Ашық күндер " дене шынықтыру залында, стадионда және бассейнде әртүрлі сабақтарды, қатайту және емдеу процедураларын және т. б.;

- бірлескен дене шынықтыру және демалыс және т. б.;

- "кіші Денсаулық академиясы" ата-аналарға арналған мектеп құру.

Осы мәселе бойынша отбасымен жұмыс істеудің тиімді нысаны отбасылық клубтардағы сабақтар болып табылады, бұл баланың физикалық және психикалық дамуына толыққанды жеке көзқарасты жүзеге асыруға мүмкіндік береді, ата-аналардың өзара әрекеттесуі арқылы, өз баласының ерекшеліктерін мұқият білетін және педагогика, психология және медицинаның кәсіби білімі негізінде жұмыс жасайтын мұғалімдер мен дәрігерлер.

Байланыс, өздеріңіз білетіндей, процесс екі жақты және оған барлық қатысушылар қызығушылық танытады. Бұл қызығушылық қарым-қатынастың мазмұнды және эмоционалды жағына қатысты. Әр отбасында газеттер, кітаптар, радио, теледидар бар, сондықтан бұл отбасылық клубтардағы сабақтарда ата-аналарға ұсынылатын ақпараттың мөлшері емес, оның жаңалығы, өзектілігі және ерекше ұсынылуы. Сондықтан сабаққа дайындық кезінде хабарламаның мазмұнын әзірлеуге, қажетті жабдықтар мен материалдарды дайындауға ғана емес, сонымен қатар ережелердің дәлелді және дәлелді болуына, динамизмге, басқа адамның ұстанымымен санасуға, қарым-қатынас кезінде туындайтын проблемалық жағдайлар мен даулы пікірлерді сындарлы пайдалануға назар аударылады. Қатысушылардың аз саны (бір сабақта 6-8 отбасынан аспайды) әрқайсысымен белсенді қызығушылық танытуға, белгілі бір бала үшін мәселенің ең тиімді шешімдерін бірлесіп іздеуге ықпал етеді.

Ата-аналармен тиімді қарым-қатынастың тағы бір нысаны-бірлескен акциялар өткізу. Акция-Балаларға белгіленген проблеманы жақсы білуге, азаматтық ұстанымын,

бір нәрсеге деген көзқарасын көрсетуге көмектесетін іс-шаралар, іс-шаралар кешені.
Конкурстың мақсаттары мен міндеттері:

Тәрбиеленушілердің отбасыларымен жұмыс нысандарын іздеу және жетілдіру;

Отбасылық мерекелер мен дәстүрлерді насихаттау;

Отбасылардың шығармашылық және спорттық жетістіктерін қолдау;

Лайықты отбасылық қарым-қатынас тәжірибесін насихаттау;

Отбасы тәрбиесінің дәстүрлерін сақтайтын, өз мүшелерінің хоббиі мен талантын дамытатын отбасыларды анықтау.

Акция-конкурсты дайындау кезінде барлық жастағы топтардың тәрбиешілері мен ата-аналарының бірлескен қызметі:

салауатты өмір салты туралы материалдарды таңдау;

акцияны сабаққа дайындау бойынша жұмысты қосу;

осы саладағы маман ата-аналардың балалар алдында сөйлеген сөздері;

ғылыми және көркем әдебиетті оқу;

балалардың суреттерін салу және көрмеге қою;

отбасылық газет макеттерін ойлап табу;

балалар мен ата-аналардың бірлескен күш жігерімен газет құру;

әңгімелесу-түсіндіру плакаттарын жасау және көрсету;

"отбасымыздың салауатты өмір салты" бос уақытын бірге өткізу.

Ата-аналардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыру мәселелерін практикалық семинарлар шешеді.

Семинарлардың жемісті болуы үшін оларды балалармен бірге ойын тренингтері мен сабақтары түрінде өткізуге болады, олардың құндылығы ата-аналардың босатылуына ықпал етеді, теориялық білімді игеруге және практикалық дағдыларды игеруге мүмкіндік береді. Кіріспе бөлімде ата-аналарға "менің сүйікті ойыншығым" сияқты балалық шақтарын еске түсіруге мүмкіндік беретін ойын жаттығулары қолданылады

Негізгі бөлімде ата-аналарға ересектерге баласымен қарым-қатынастың тәрбиелік мәнін бағалауға көмектесетін тапсырмалар мен ойын жағдайлары ұсынылады.

Мәселен, мысалы, ойын жағдайы "Сіз не айтар едіңіз?" ата-аналарға белгілі бір жағдайда ересек адамның пікірін тыңдап қана қоймай, өз сөздерін балаларының ұқсас сұрақтарға жауаптарымен салыстыруға мүмкіндік береді. Балалармен бірге ойын

сабағындағы ашық ойындар мен жаттығулар ата-аналарға саусақ гимнастикасының әртүрлі нұсқаларын (қолдағы театр, сюжеттік жаттығулар, алақан мен аяқтың өзін-өзі массажы) және жалпақ аяқтың алдын-алу негіздерін тез игеруге мүмкіндік береді. Семинардың қорытынды бөлімінде кездесудің қорытындысы шығарылады және ата-аналарға буклеттер тапсырылады. Мәтіндік ақпараттың бұл түрін қолдану тәжірибесі оның ата-аналарға арналған стендтегі ақпаратқа қарағанда тиімді екенін көрсетеді.

Әдіскер:

Андросова О.А